

Standard Eurobarometer 78

**JAVNO MNENJE V EVROPSKI UNIJI
Jesen 2012**

**NACIONALNO
POROČILO**

SLOVENIJA

Poročilo je naročil in koordiniral Generalni direktorat Evropske komisije za komuniciranje.

Raziskava je bila narejena za Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji.

Publikacija ne predstavlja uradnih stališč Evropske komisije.
Interpretacije in mnenja izražajo izključno stališča avtorja.

Standard Eurobarometer 78 / Jesen 2012 – TNS Opinion & Social

Kazalo

UVOD.....	3
 1. EVROPSKO DRŽAVLJANSTVO	3
(QD1) V zvezi z "Evropsko unijo" mi prosim povejte, kaj od nje pričakujete.	3
(QD2) Za vsako od naslednjih izjav v zvezi z državljanstvom Evropske unije mi prosim povejte, v kakšni meri ustreza ali ne ustreza vašemu mnenju.	4
(QD3) O katerih pravicah kot državljan/državljanica EU bi radi vedeli več? (Prvič? In potem?)	6
(QD4a in b) Kaj od naslednjega je po vašem mnenju najbolj pozitiven rezultat EU? (Prvič? In potem?) .	7
(QD5) Stiki z drugimi državami članicami EU in njihovimi kulturami v zadnjih 12 mesecih	8
(QD6) Koriščenje dosežkov Evropske unije	9
(QD7) Kako verjetno se vam zdi, da bi uporabili možnost evropske državljske pobude?	10
(QD8) In ne glede na to, ali menite, da boste pobudo izkoristili ali ne, če bi izkoristili svojo pravico do uporabe evropske državljske pobude, na katerem od naslednjih področij bi najverjetneje to storili? .	11
 2. VIRI INFORMIRANJA O EU IN SEZNANJENOST Z EVROPSKIMI ZADEVAMI	13
(QE2) Seznajenost o evropskih vprašanjih: »V kolikšni meri menite, da ste vi dobro obveščeni ali ne o evropskih vprašanjih?«.....	13
(QE4, QE5) Viri informiranja o evropskih in domačih političnih novicah (Najprej? In potem?).....	13
(QD9) Kadar iščete informacije o Evropski uniji, katere vire uporabite?	14
(QD10) Primernost informiranja domačih medijev o Evropski uniji	15
(QD11) Objektivnost informiranja domačih medijev o evropski uniji	15
(QD13) Spletna družabna omrežja.....	16

V tekstu se za oznako posameznih skupin držav uporabljajo določene okrajšave. Skupina vseh držav članic Evropske unije je označena s kratico EU27. Petnajst držav, ki so bile članice do največjega kroga širitve v letu 2004, je v tekstu omenjenih kot »stare države članice« ali EU15. Članice, ki so se Evropski uniji pridružile v letu 2004 in kasneje, so naslovljene kot »nove države članice EU« ali s kratico EU12 (kadar imamo v mislih tudi Romunijo in Bolgarijo) ali EU10, kadar gre izključno za države, priključene EU v letu 2004 (torej brez Romunije in Bolgarije).

Kadar govorimo o primerjavah s predhodnimi raziskavami Eurobarometer, zanj uporabljamo kratico EB in ustrezno referenčno številko, za lažjo časovno umestitev pa je običajno v oklepaju navedeno tudi obdobje, v katerem je bila omenjena raziskava izvedena.

UVOD

Državljanom držav članic Evropske unije po Pogodbi o delovanju Evropske unije (tudi Maastrichtski pogodbi, ki je stopila v veljavo leta 1993) poleg nacionalnega državljanstva pripada tudi državljanstvo Evropske unije. Državljanstvo EU dopolnjuje nacionalno državljanstvo in obenem prinaša posebne pravice. Mednje spadajo pravica do prostega gibanja na ozemlju EU, pravica do prebivanja na ozemlju držav članic, pravica voliti in biti voljen na volitvah za poslanca v Evropski parlament in na lokalnih volitvah v državi članici, kjer živi, pravica do diplomatske in konzularne zaščite izven Evropske unije na predstavnstvu katerekoli druge države članice EU, če njegova država tam nima svojega predstavnstva, pravico v določenih pogojih nasloviti peticijo na Evropski parlament, pravico z instrumentom evropske državljske pobude pozvati Evropsko komisijo k pripravi zakonodajnega predloga iz njene pristojnosti, itd. Ključni namen oblikovanja evropskega državljanstva je bila krepitev evropske identitete ter težnja, da evropski državljani aktivneje sodelujejo v procesu evropske integracije. Evropska unija je ob obeležitvi 20. obletnice koncepta evropskega državljanstva odločila, da bo leto 2013 posvetila pomenu evropskega državljanstva in ozaveščanju državljanov o vseh pravicah, ki jim jih le-to prinaša. V evropskem letu državljanov bodo evropske institucije organizirale vrsto dogodkov za ozaveščanje državljanov o pravicah, ki jim jih prinaša evropsko državljanstvo, in spodbujale neposredni dialog državljanov Evrope z najvišjimi predstavniki evropskih, nacionalnih in lokalnih institucij.

Pričujoče poročilo vseevropske raziskave javnega mnenja Eurobarometer 78 v prvem delu analizira odgovore na vprašanja o poznavanju koncepta evropskega državljanstva, v drugem delu pa analizira vire informiranja državljanov o evropskih zadevah in občutke obveščenosti o zadevah EU.

Raziskava Eurobarometer 78 se je izvajala v 34 državah ali teritorijih: v 27 državah članicah Evropske unije, na območju Turške ciprske skupnosti, ki je področje Cipra pod turškim nadzorom, v državi pristopnici Hrvaški ter v petih državah kandidatkah za vstop v EU (v Turčiji, Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, Črni Gori, Islandiji ter Srbiji) med 3. in 18. novembrom 2012. Raziskava se je izvajala po metodologiji Standardnega Eurobarometra, rezultati pa so obteženi tako, da predstavljajo reprezentativni vzorec prebivalcev, starih 15 let ali več, vsake izmed držav.

V Sloveniji je bilo opravljenih 1.014 anket po metodi osebnega anketiranja v gospodinjstvu s pomočjo računalnika.

1. EVROPSKO DRŽAVLJANSTVO

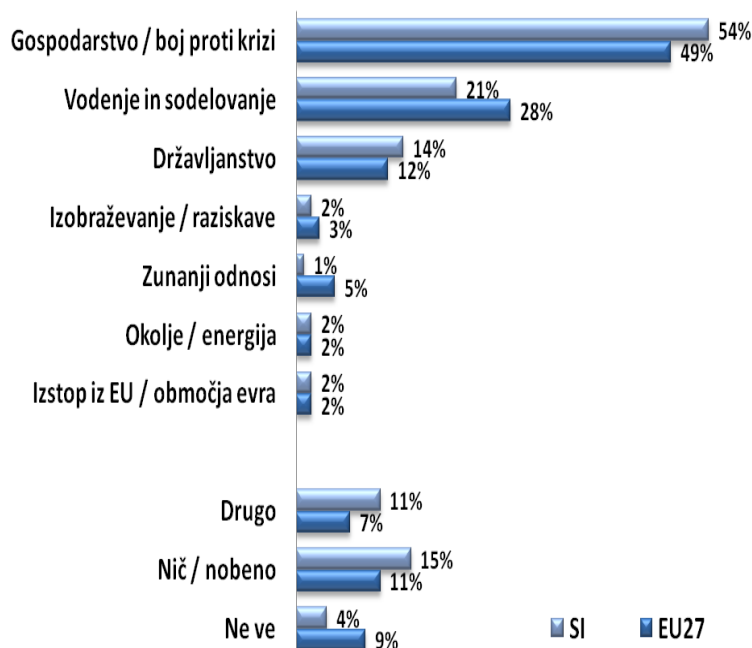
(QD1) V zvezi z "Evropsko unijo" mi prosim povejte, kaj od nje pričakujete.

Vprašani so na vprašanje odgovarjali spontano, brez ponujenih odgovorov, njihove navedbe pa so bile nato združene v nekaj najbolj značilnih vsebinskih kategorij odgovorov.

Več kot polovica Slovencev (54%) od Evropske unije pričakuje uspešno soočenje z reševanjem krize oz. spodbujanje gospodarstva (sem spadajo odgovori kot so pričakovanja o boljši kakovosti življenja, zagotavljanje zaposlovanja, spodbujanje gospodarske rasti).

Dobra petina Slovencev (21%) od Unije pričakuje boljše vodenje Unije in sodelovanja med članicami, 14% pa v svojih pričakovanjih izpostavlja področje državljanstva Unije. Manjši delež Slovencev pričakuje delovanje na področju izobraževanja in raziskav (2%) in okolja/energije (2%). 2% vprašanih pričakuje izstop iz EU ali območja evra.

V zvezi z "Evropsko unijo" mi prosim povejte, kaj od nje pričakujete.

V povprečju so na ravni EU27 izpostavljene iste kategorije odgovorov kot v Sloveniji. Spodbujanje gospodarstva/boj proti krizi izpostavlja slaba polovica (49%) Evropejcev, nekaj več kot v Sloveniji jih izpostavlja nujo po boljšem vodenju in sodelovanju (28%), tretji najpomembnejši odgovor pa se nanaša na državljanstvo EU (12%),

V primerjavi z odgovori na to vprašanje izpred pol leta (EB77, pomlad 2012), ni bistvenih sprememb v deležih odgovorov. Pričakovanje, da bo EU spodbudila gospodarstvo oz. se spopadla s krizo, je v Sloveniji upadlo za odstotno točko, na ravni EU pa za 2 odstotni točki. Slovenci v primerjavi s predhodno raziskavo pričakujejo manj spodbud na področju izobraževanja in razvoja (upad za 3 odstotne točke), za odstotno točko je upadel še delež odgovorov, ki se povezujejo z energijo.

Različne države članice imajo do EU različna pričakovanja, vendar se kažejo posamezni trendi. Državljan skupine EU15 (članic EU do leta 2004) v manjši meri od EU pričakujejo zagon gospodarstva ter boj proti krizi kakor državljani držav, ki so v EU pristopile v letu 2004 in kasneje (EU15 46%, državljani novih članic EU12 61% oz. brez zadnjih priključenih, Romunije in Bolgarije, EU10 znaša povprečje teh odgovorov 63%). V povprečju vprašani v EU15 v večji meri pričakujejo od EU uspešno vodenje in sodelovanje (30%) v primerjavi z vprašanimi v zadnjih dveh krogih širitve (21%). Zelo podobno je pri tem vprašanju povprečje odgovorov, ko primerjamo vprašane v državah območja evra in tiste, ki nimajo skupne evropske valute (delež odgovorov, ki se nanašajo na vodenje in sodelovanje, je v območju evra v povprečju 31-odstoten, medtem ko v državah izven območja evra dosega 22%).

(QD2) Za vsako od naslednjih izjav v zvezi z državljanstvom Evropske unije mi prosim povejte, v kakšni meri ustreza ali ne ustreza vašemu mnenju.

Vprašani so s pomočjo štiristopenjske lestvice ocenjevali, v kolikšni meri se njihovo mnenje ujema s tremi trditvami o evropskem državljanstvu. Odgovori so združeni v dve kategoriji (skupno »se strinjam« in skupno »se ne strinjam«).

Počutite se državljana/državljanke Evropske unije

68% Slovencev se strinja s trditvijo, da se počutijo državljane Evropske unije, kar za 5 odstotnih točk presega povprečje v Evropski uniji (63%). Slaba tretjina Slovencev (31%) se ne počuti kot državljane Unije, v povprečju pa tako misli 36% vprašanih Evropejcev.

Občutek pripadnosti državljanstvu Evropske unije je med Slovenci v primerjavi s prejšnjim merjenjem (EB77, pomlad 2012) porasel za dve odstotni točki, enak trend pa je zaznati v povprečju med vsemi vprašanimi v EU. Mnenje, da se ne čutijo državljani Unije, je v tem času med Slovenci upadlo za 3 odstotne točke, na ravni EU27 pa za dve odstotni točki.

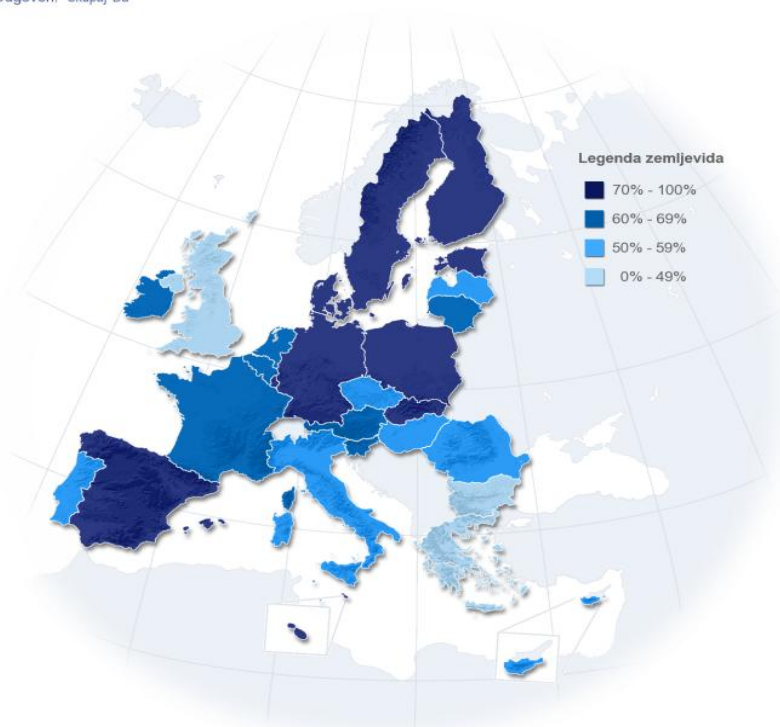
V največji meri se kot državljani Unije počutijo vprašani v Luksemburgu (87%), sledita pa Finska (78%) in Malta (76%). V najmanjši meri se z državljanstvom EU identificirajo Grki (46%), Bolgari (47%) in prebivalci Združenega kraljestva (48%).

	LU	87%
	FI	78%
	MT	76%
	DK	74%
	DE	74%
	PL	74%
	SE	73%
	EE	73%
	ES	73%
	SK	71%
	IE	69%
	BE	68%
	SI	68%
	NL	67%
	FR	66%
	LT	64%
	EU	63%
	AT	63%
	PT	59%
	LV	57%
	CY	55%
	CZ	54%
	HU	54%
	RO	51%
	IT	51%
	UK	48%
	BG	47%
	EL	46%

Vprašanje: QD2.1. Za vsako od naslednjih izjav mi prosim povejte, v kakšni meri ustreza ali ne ustreza vašemu mnenju.

Možnost: Počutite se državljana/-ko Evropske unije

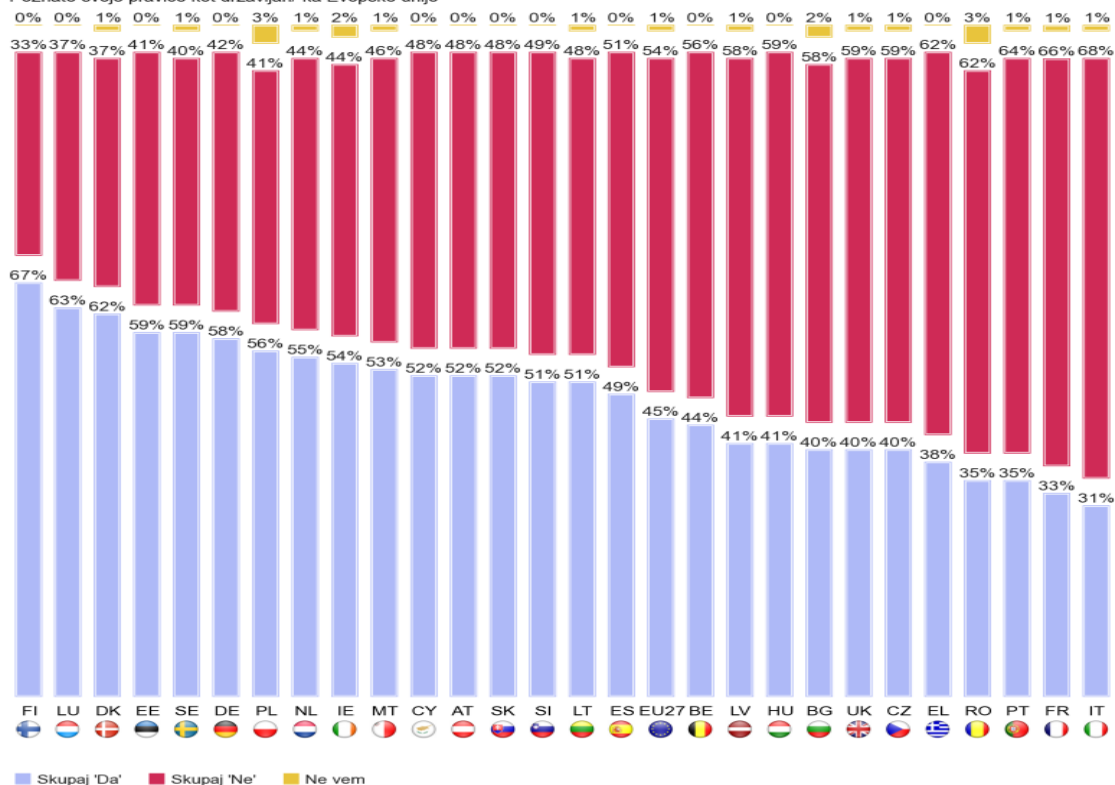
Odgovori: Skupaj 'Da'

Poznate svoje pravice kot državljan/državljanka Evropske unije

QD2.2. Za vsako od naslednjih izjav mi prosim povejte, v kakšni meri ustreza ali ne ustreza vašemu mnenju.

Poznate svoje pravice kot državljan/-ka Evropske unije

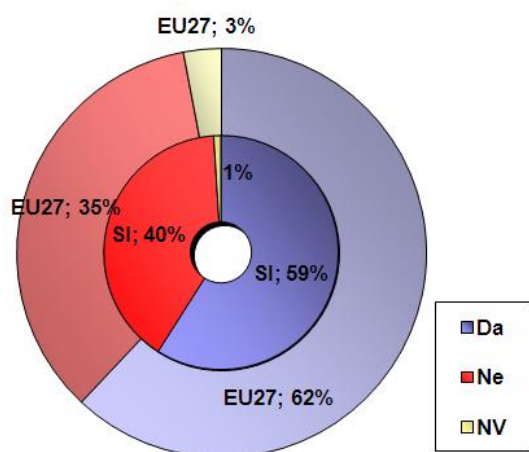
Ko gre za poznavanje svojih pravic kot državljan/-ke Evropske unije, je slovenska javnost razdeljena. Nekoliko več vprašanih (51%) se strinja, da poznajo svoje pravice, ki jih prinaša državljanstvo Unije, slaba polovica (49%) pa se nagiba k temu, da teh pravic ne pozna. V povprečju je v Evropski uniji večji delež vprašanih, ki menijo, da svojih pravic kot državljan Evropske unije ne poznajo (54%), kakor tistih, ki menijo, da svoje pravice poznajo (45%).

Od prejšnjega merjenja (EB77) je porasel delež Slovencev, ki poznajo svoje pravice kot državljan EU za 3 odstotne točke, v enaki meri je upadel delež tistih, ki menijo, da svojih pravic ne poznajo. Na ravni EU se razmerja odgovorov od predhodnega merjenja niso spremenila.

Pri tem vprašanju se pojavljajo razlike v odgovorih med EU15 in EU10 članicami, pridruženih EU v letu 2004. V povprečju je mnenja, da poznajo svoje pravice kot državljan EU 44% vprašanih v EU15, v novih državah članicah pa je to mnenje izrazilo več, kar polovica (50%) vprašanih.

V največji meri menijo, da svoje pravice kot državljan Unije poznajo, vprašani na Finskem (67%), v Luksemburgu (63%) ter na Danskem (62%). Najmanj poznajo svoje pravice kot državljan Unije vprašani v Italiji (31%), Franciji (33%), na Portugalskem (35%) in v Romuniji (35%).

Želeli bi vedeli več o svojih pravicah kot državljan/državljanica Evropske unije

Več kot polovica Slovencev (59%) bi želelo izvedeti več o svojih pravicah, ki jih imajo kot državljan Evropske unije (od tega 24% zagotovo in 35% do neke mere). Te želje ne deli 40% Slovencev (30% ne preveč in 10% sploh ne). V povprečju v državah članicah EU želi o svojih pravicah vedeti več 62% vprašanih, 35% pa te želje nima.

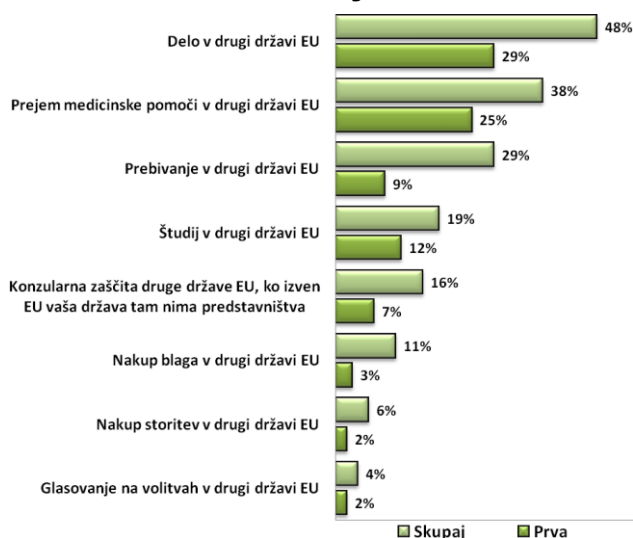
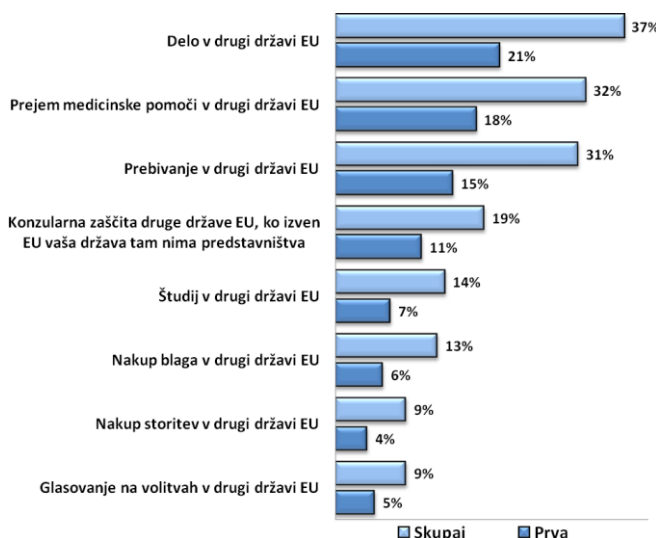
Od prejšnjega merjenja (EB77) je želja po boljšem poznavanju pravic evropskega državljanstva med Slovenci upadla za 2 odstotni točki, v povprečju na ravni EU27 pa za eno odstotno točko.

Najpogosteje bi o svojih pravicah želeli vedeti več vprašani na Cipru (85%), Švedskem (79%) ter na Slovaškem (76%), v najmanjši meri pa si to želijo Portugalci (36%), Avstrijci (46%) ter prebivalci Združenega kraljestva (50%).

(QD3) O katerih pravicah kot državljan/državljanica EU bi radi vedeli več? (Prvič? In potem?)

Tistim, ki bi si o pravicah, ki jim jih prinaša evropsko državljanstvo, želeli izvedeti več, so bile predstavljene nekatere najvidnejše pravice, ki jih le-to prinaša. V prvem odgovoru so vprašani izpostavili le eno pravico, o kateri bi želeli izvedeti kaj več, v drugem delu vprašanja pa še vse ostale pravice (možnih več), ki jih zanimajo.

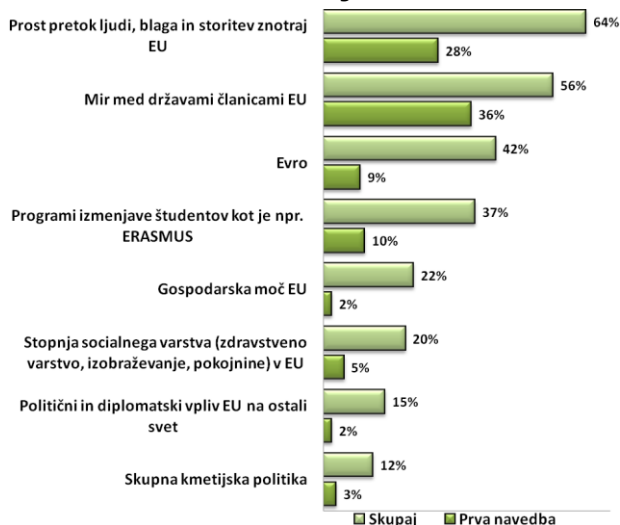
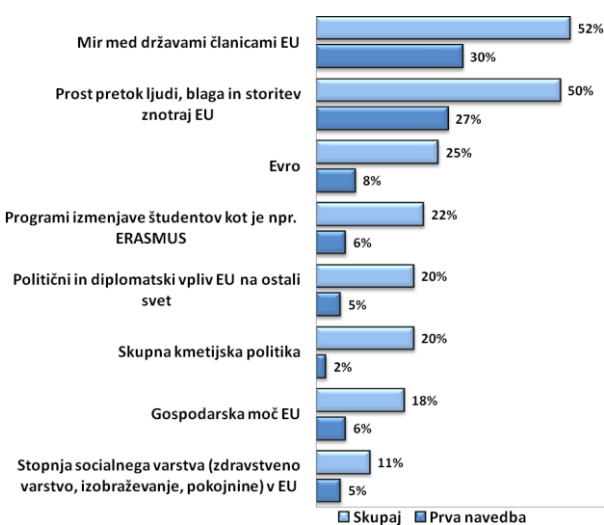
Izmed Slovencev, ki si želijo izvedeti več o svojih pravicah kot državljan EU, skoraj polovica (48%) želi vedeti več o delu v drugi državi članici Evropske unije. Ta delež odgovorov tudi najbolj, za 11 odstotnih točk navzgor, odstopa od povprečja odgovorov na ravni Evropske unije (37%). 38% Slovencev zanima več o pravici možnosti koriščenja zdravstvene pomoči v drugi državi članici EU, 29% pa prebivanje v drugi državi članici EU. Slabo petino vprašanih (19%) zanima več o študiju v drugi državi članici EU, 16% pa zanima pravica pridobivanja konzularne zaščite katerekoli druge države članice EU, kadar izven območja EU ni prisotno slovensko predstavništvo.

Slovenija**EU27**

V primerjavi s predhodnim merjenjem (EB77, pomlad 2012) je najbolj porasel interes vprašanih za pravico koriščenja zdravstvene pomoči v drugi državi članici EU (4 odstotne točke), sledi pa interes za delo v drugi državi članici EU (2 odstotni točki). Manj zanimanja kot pred pol leta pa so Slovenci pokazali za pravico do študija v drugi državi članici EU (upad za 4 odstotne točke), za pravico do nakupa storitev v drugi državi članici EU (3 odstotne točke), do nakupa blaga in do glasovanja na volitvah v drugi državi članici EU (oboje je upadlo za 2 odstotni točki).

(QD4a in b) Kaj od naslednjega je po vašem mnenju najbolj pozitiven rezultat EU? (Prvič? In potem?)

Vprašani so med osmimi najvidnejšimi dosežki EU na različnih področjih najprej izbrali le prvega najpomembnejšega, nato pa še vse ostale, ki so jim zdijo pomembni.

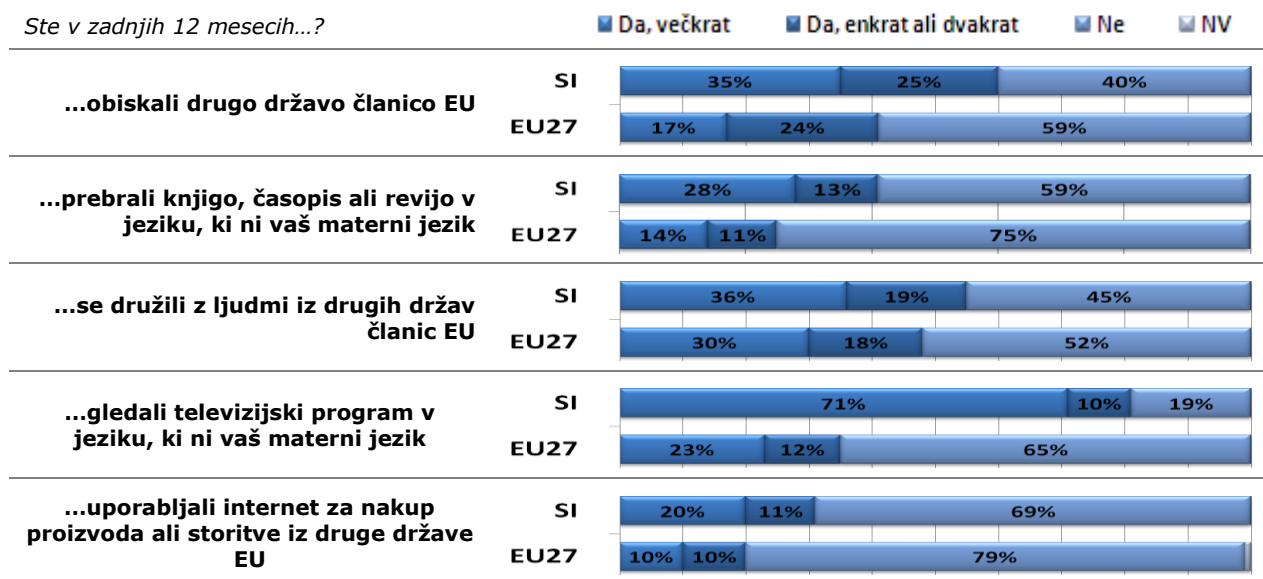
Slovenija**EU27**

Splošna ugotovitev je, da Slovenci v povprečju navedenim dosežkom pripisujejo večji pomen oz. jih izberejo pogostejše kakor v povprečju vprašani v EU. V prvi navedbi so vprašani v Sloveniji kot najpomembnejši dosežek izpostavili mir med državami članicami EU (36% navedb, skupni delež odgovorov 56%). Najvišji delež skupnih odgovorov pa je sicer med Slovenci dobil odgovor »prost pretok ljudi, blaga in storitev znotraj EU«; izbralo ga je kar 64% Slovencev (kot prvi odgovor 28%). V Sloveniji so vprašani kot pozitiven rezultat EU izpostavili tudi evro (skupaj 42%), program izmenjave študentov (37%), ostali odgovori pa so skupaj dosegli manj kot četrtinski delež navedb.

V povprečju so na ravni EU27 vprašani približno enakovredno vrednotili mir med državami članicami EU (skupaj 52%) ter prost pretok ljudi, blaga in storitev znotraj EU (skupaj 50%). Odgovora evro in programi študentske izmenjave sta prav tako na tretjem in četrtem mestu, a z bistveno manjšim delež odgovorov kot v Sloveniji (25% je izpostavilo evro, 22% pa izmenjave študentov). Državljeni Evrope kot pomembne vrednotijo tudi politični in diplomatski vpliv EU na ostali svet (20%) ter skupno kmetijsko politiko (20%); to sta hkrati tudi edina dosežka EU, ki jih državljani Evropske unije v povprečju vrednotijo bolj pozitivno kakor Slovenci.

(QD5) Stiki z drugimi državami članicami EU in njihovimi kulturami v zadnjih 12 mesecih

Raziskava Eurobarometer EB78 je sodelujočim zastavila tudi vprašanje, v kolikšni meri so se v zadnjih 12 mesecih na različne načine srečevali z ljudmi, jezikom in kulturami drugih držav članic. Slovenci se v primerjavi z ostalimi Evropejci nadpovprečno pogosto srečujejo z ljudmi, jezikom ali storitvami iz drugih držav, ta trend pa je zelo primerljiv s situacijo, kot jo je izmerila pretekla raziskava (EB77, pomlad 2012).

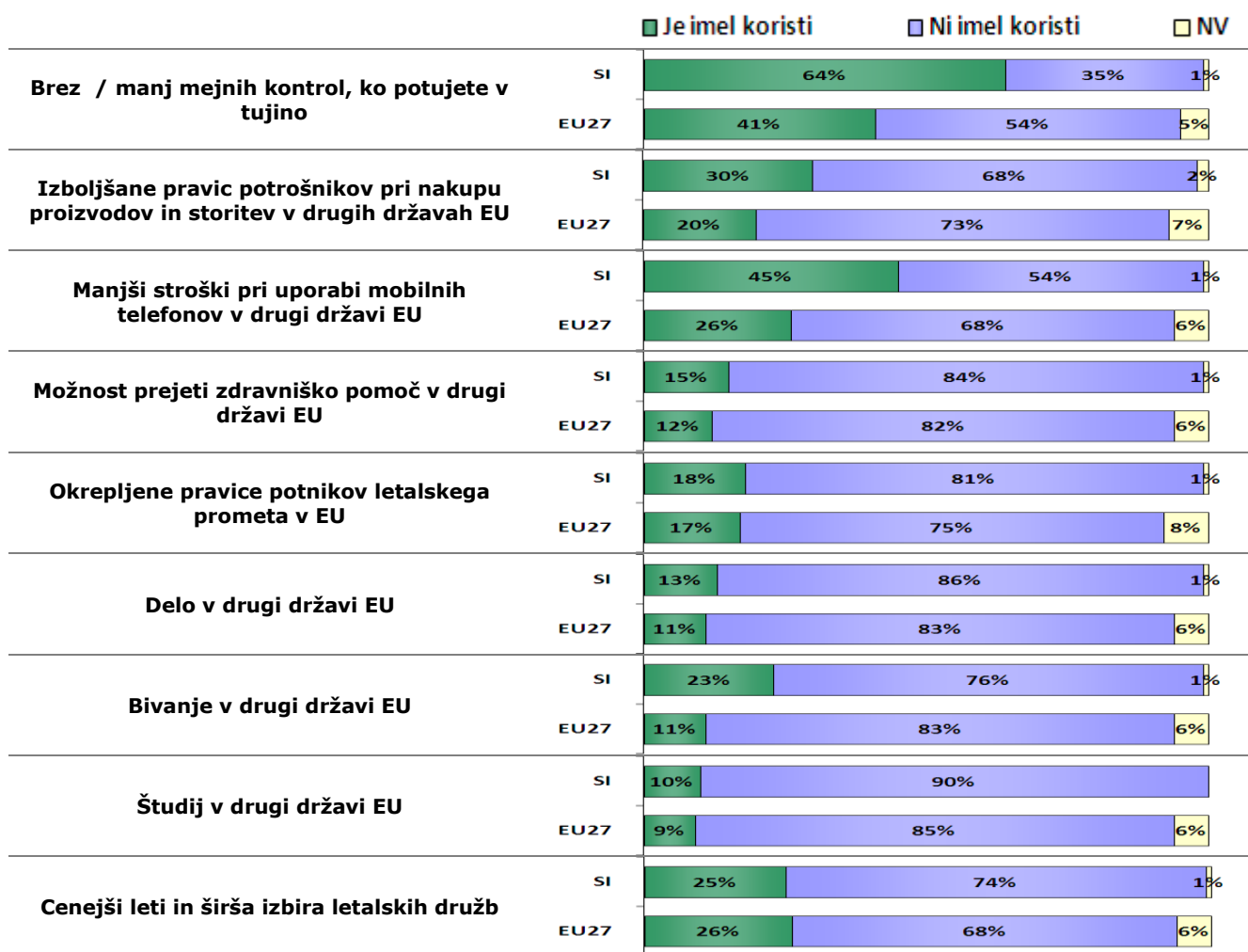
Najpogostejše Slovenci prihajajo v stik z drugimi kulturami peko televizije, kar 81% Slovencev je v zadnjih 12 mesecih spremljalo televizijski program v jeziku, ki ni bil njihov materni jezik (od tega 71% večkrat). Tukaj se odgovori Slovencev tudi najbolj razhajajo od povprečja odgovorov na ravni EU27, kjer televizijski program v tujem jeziku spremlja četrtina (25%) vprašanih. Več kot polovica Slovencev je v zadnjih 12 mesecih obiskala drugo državo članico EU (60%) ali se družilo z ljudmi iz drugih držav članic EU (55%). Oboje je izkusilo manj kot polovica Evropejcev: drugo članico EU je obiskalo 41% Evropejcev, 48% pa se je družilo z državljani drugih članic EU. V nekoliko manjši meri Slovenci berejo literaturo v jeziku, ki ni materni jezik, a še vedno občutno več kot znaša evropsko povprečje (41%, EU27 25%), najmanj vprašanih pa je v zadnjem letu uporabljalo internet za nakup proizvodov ali storitve iz druge države EU (31% Slovencev in 20% Evropejcev).

V primerjavi z raziskavo izpred pol leta (EB77, pomlad 2012) se je delež odgovorov »ne« za več kot odstotno točko spremenil le pri dogovoru o gledanju televizije v drugem jeziku, kjer je delež odgovorov »ne« upadel za 7 odstotnih točk. Sicer pa se je pri ostalih trditvah povečal delež odgovorov »da, večkrat« na račun odgovorov »da, enkrat ali dvakrat«, kar pomeni, da je med Slovenci v povprečju porasla pogostost posameznih aktivnosti (za 1 do 4 odstotne točke).

Na podlagi skupnih odgovorov posameznih držav so bile le-te razvrščene glede na »indeks mednarodne odprtosti«. Najvišje na tem seznamu je Luksemburg, kjer so prebivalci na vseh petih vprašanjih najpogosteje odgovorili z »da« - razen pri uporabi interneta vsi odgovori presegajo 90-odstotni delež pritrditev. Luksemburžanom sledijo nekatere skandinavske države: Danska, Nizozemska, Švedska, pred Slovenijo pa je le še ena manjša država, Malta. Nadpovprečno v stik z drugimi kulturami in jeziki drugih držav članic torej prihajajo manjše države članice ter nekatere skandinavske države.

(QD6) Koriščenje dosežkov Evropske unije

Vprašani so ocenjevali, v kolikšni meri so deležni ugodnosti, ki jih je vzpostavila Evropska unija. Predstavljenih je bilo 9 dosežkov, ki se nanašajo predvsem na mobilnost, delo ali študij, ter nekatere pravice, ki so bile regulirane z evropsko zakonodajo, njihov končni rezultat pa so ugodnejši pogoji za potrošnika (npr. nižje cene, izboljšana ponudba storitev, izboljšano varstvo pravic). Slovenci po ugotovitvah pričujočega Eurobarometra te koristi uživajo nadpovprečno pogosto v primerjavi s povprečnim državljanom EU.

Največ vprašanih Slovencev, 64%, je imelo koristi od odprave mejnih kontrol pri potovanju v tujino, izkušnjo pa deli 41% Evropejcev. Slaba polovica Slovencev (46%) in skoraj pol manjši

delež Evropejcev (26%) je imelo koristi od znižanja stroškov pri mobilnem gostovanju v drugi državi članici EU. Slovenci so začutili otipljive koristi še zaradi večjega varstva pravic potrošnikov pri nakupu v drugi državi članici EU (30% Slovencev, 20% Evropejcev), četrtna Slovencev (25%) je uživalo prednosti cenejših letov in širše izbire letalskih družb (v povprečju 26% Evropejcev, kar je edina ugodnost, ki jo Slovenci izkoriščajo v manjši meri kot ostali državljani EU). 23% Slovencev je tudi izkoristilo možnost bivanja v drugi državi EU (11% na ravni EU27). Ostale ugodnosti je koristilo manj kot petina vprašanih v Sloveniji ali v povprečju v EU.

Glede na značilnosti in zgodovino posameznih držav se le-te pomembno razlikujejo v koriščenju posameznih dosežkov EU. Luksemburžani, prebivalci najmanjše članice EU, so na prvem mestu med članicami pri pravicah mobilnosti: največkrat med vsemi so občutili koristi odprave mejnih kontrol, največkrat so delali ali študirali v drugi državi članici EU ali koristili medicinsko pomoč v drugi državi članici. Irci so največkrat med vsemi državljani koristili prednosti regulacije letalskega prometa (okrepljene pravice potnikov in nižje cene ter višja ponudba), hkrati pa tudi nižje cene mobilnega gostovanja v drugi državi EU. Nadpovprečno večino dosežkov EU koristijo tudi Slovaki, ki so na prvem mestu po deležu tistih, ki so imeli koristi od dela v drugi državi članici EU.

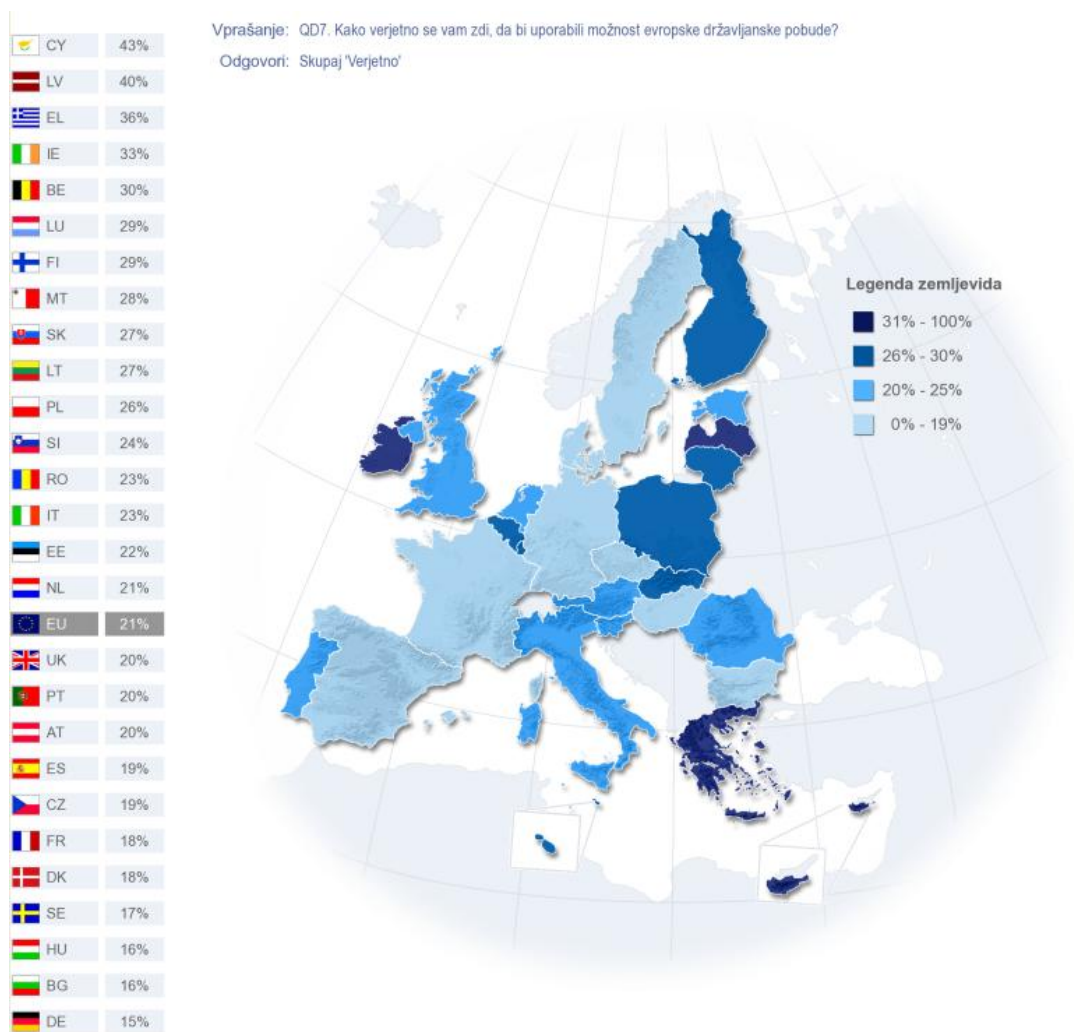
Te razlike so opazne tudi med skupinami držav, najizrazitejše so med 15 starimi članicami EU (EU15) ter 10 članicami, ki so se Uniji pridružile v istem krogu širitve kot Slovenija, leta 2004 (EU 10). Vprašani v EU10 so izrazito pogostejše uživali koristi EU, kot je na primer delo v drugi državi članici EU (28%; EU15 8%), življenje v drugi državi članici EU (24%; EU15 9%), študij v drugi državi članici EU (23%; EU15 6%), prejemanje medicinske pomoči v drugi članici (23%; EU15 11%) ter izboljšanje pravic potrošnika pri nakupu v drugi državi članici EU (30%; EU15 18%).

(QD7) Kako verjetno se vam zdi, da bi uporabili možnost evropske državljanske pobude?

Eurobarometer je državljane Evropske unije povprašal tudi, kolikšna je verjetnost, da bi uporabili instrument evropske državljanske pobude, ki jo je leta 2009 uvedla Lizbonska pogodba in s katero lahko milijon državljanov iz najmanj sedmih držav članic Unije pozove Evropsko komisijo k oblikovanju zakonodajnega predloga s področja, ki je zanje pomembno in spada v pristojnosti EU.

Slaba četrtna vprašanih (24%)v Sloveniji (5% zelo verjetno in 19% verjetno) meni, da je verjetno, da bi uporabili možnost evropske državljanske pobude. Večina, 65% Slovencev meni, da ni verjetno, da bi pobudo uporabili. 11% se pri tem vprašanju ni znalo ali želelo opredeliti.

Dravljani Evropske unije v povprečju ocenjujejo verjetnost za uporabo evropske državljanske pobude nekoliko nižje kot Slovenci, verjetno bi jo uporabil vsak peti Evropejec (21%), nekaj več kot dve tretjini vprašanih (69%) pa je verjetno ne bi uporabilo. V primerjavi s predhodnim merjenjem (EB77) se stališče do evropske državljanske pobude ni pomembno spremenilo. Med Slovenci je od prejšnjega merjenja za odstotno točko upadel delež odgovorov, da bi uporabili evropsko državljansko pobudo, mnenje, da je ne bi uporabili, pa je poraslo za 4 odstotne točke. Na ravni EU se je v zadnjega pol leta spremenil le delež tistih, ki menijo, da pobude ne bi uporabili, porasel je za 2 odstotni točki.

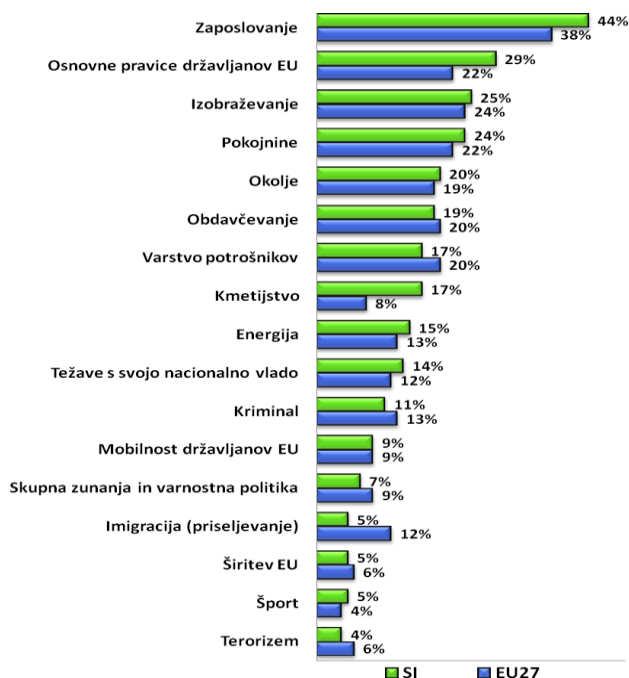
V največji meri bi bili evropsko državljansko pobudo pripravljeni uporabiti vprašani na Cipru (43%), v Latviji (40%), v Grčiji (36%) in na Irskem (33%). V najmanjši meri bi po njej posegli Nemci (15%), Bolgari (16%) in Madžari (16%).

(QD8) In ne glede na to, ali menite, da boste pobudo izkoristili ali ne, če bi izkoristili svojo pravico do uporabe evropske državljanske pobude, na katerem od naslednjih področij bi najverjetneje to storili?

Najpomembnejša področja, kjer vprašani sodijo, da bi najverjetneje izkoristili pravico do uporabe evropske državljanske pobude, so podobna tako v Sloveniji kot v EU. Slovenci bi pobudo najverjetneje vložili na področju zaposlovanja (44%), prav takšnega mnenja pa je tudi 38% državljanov držav sedemindvajseterice. Področja, za katera bi vprašani Slovenci imeli interes za predložitev evropske državljanske pobude so še osnovne pravice državljanov EU (29% odgovorov), izobraževanje (25%), pokojnine (24%), okolje (20%) ter obdavčenje (19%). Na ravni EU dosegajo področja relativno podobne deleže odgovorov: izobraževanje (24%), osnovne pravice državljanov EU (22%), pokojnine (22%), obdavčevanje (20%), varstvo potrošnikov (20%) in okolje (19%).

Področje, kjer bi Slovenci v povprečju večkrat kot znaša evropsko povprečje vložili evropsko državljansko pobudo, je področje kmetijstva (17%, EU27 8%), medtem ko bi v povprečju prebivalci sedemindvajseterice pogosteje vložili pobudo glede priseljevanja kakor Slovenci (EU27 12%, Slovenija 5%).

Od preteklega merjenja EB77 se večina navedenih področij ni bistveno spremenila (nihanja za odstotno točko ali dve). Področja, kjer bi Slovenci bistveno pogosteje kot v prejšnjem merjenju uporabili instrument evropske državljanske pobude, so izobraževanje (porast za 6 odstotnih točk), okolje, kmetijstvo ter težave z nacionalno vlado (porast na vseh navedenih področjih za 3 odstotne točke). Manj pogosto kot pred pol leta so vprašani navajali področje kriminala (upad za 4 odstotne točke). Na ravni Evropske unije se je sprememba, večja od dveh odstotnih točk, pojavila pri odgovorih priseljevanje in kriminal (upad od prejšnjega merjenja za 3 odstotne točke).

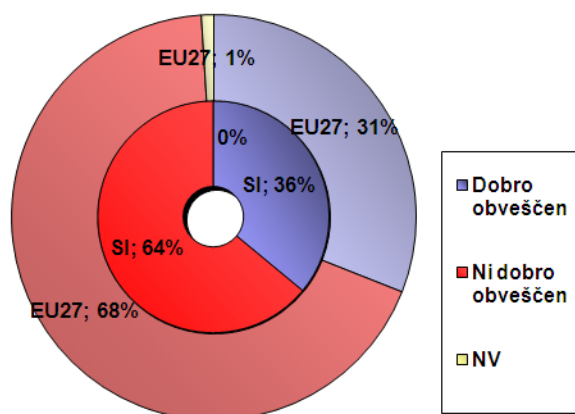

Primerjava po skupinah držav ponovno kaže podobnosti in razlike pri nekaterih odgovorih. Primerjava 15 starih članic EU (EU15) in 12 članic, ki so se uniji pridružile v letu 2004 in kasneje (EU12) pokaže, da bi vprašani v novih državah članicah pogosteje uporabili evropsko državljansko pobudo na področju zaposlovanja (EU 44%, EU15 36%), pokojnin (EU12 30%, EU15 19%), ter kmetijstva (EU 17%, EU15 6%). Nasprotno bi vprašani v starih državah članicah državljansko pobudo pogosteje usmerili na področje priseljevanja (14%) kakor vprašani v novih državah EU12 (7%). Prav tako bi vprašani v državah območja evra pogosteje uporabili evropsko državljansko pobudo na nekaterih področjih kakor prebivalci držav izven območja evra: 21% glede okolja (16% vprašanih izven območja evra), 22% na področju obdavčitve (v primerjavi s 15% vprašanih izven območja evra), 22% na področju varstva pravic potrošnika (16% izven območja evra) ter 24% na področju osnovnih pravic državljanov Evrope (na tem področju bi pobudo vložilo 17% vprašanih izven območja evra).

2. VIRI INFORMIRANJA O EU IN SEZNANJENOST Z EVROPSKIMI ZADEVAMI

Ob vprašanjih o evropskem državljanstvu je raziskava Eurobarometer EB78 vsebovala tudi sklop vprašanj o različnih virih informiranja o EU ter splošni obveščenosti državljanov o evropskih zadevah.

(QE2) Seznajenost o evropskih vprašanjih: »V kolikšni meri menite, da ste vi dobro obveščeni ali ne o evropskih vprašanjih?«

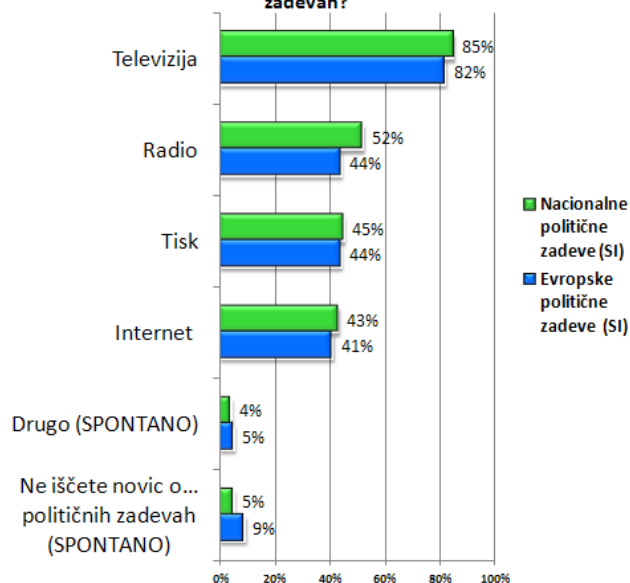
Podobno kot v Eurobarometru pred letom dni (EB76) je največ vprašanih tako v Sloveniji kot tudi na ravni EU mnenja, da niso dobro obveščeni o evropskih vprašanjih. Dobra tretjina Slovencev (36%) in 31% Evropejcev meni, da so o evropskih vprašanjih dobro obveščeni, nasprotno pa 64% Slovencev in 68% Evropejcev meni, da so o evropskih vprašanjih slabo obveščeni. V primerjavi s predhodno raziskavo je samoocena o seznajenosti z evropskimi vprašanji upadla. Da so dobro obveščeni, meni 5 odstotnih točk manj vprašanih Slovencev kot pred letom dni, na ravni sedemindvajsetice pa je delež odgovorov »dobro obveščen« upadel za dve odstotni točki.

Sorazmerno se je v nasprotju s tem povečal delež vprašanih, ki se čutijo slabo obveščeni o evropskih vprašanjih.

Primerjava po državah pokaže, da se najbolj obveščene o evropskih zadevah počutijo v Luksemburgu (54%), na Danskem (51%) in na Finskem (48%). Sicer pa v povprečju ni razlik med državljani starih in novih držav članic (povprečje v obeh skupinah je 31%). Zanimivo je, da je najvišji delež tistih, ki se o evropskih zadevah čutijo dobro obveščeni, v državi pristopnici in petih državah kandidatkah za pristop v EU; delež dobro obveščenih v teh državah je v povprečju 43-odstoten.

(QE4, QE5) Viri informiranja o evropskih in domačih političnih novicah – Najprej? In potem?

Kje dobite večino svojih novic o nacionalnih / evropskih političnih zadevah?

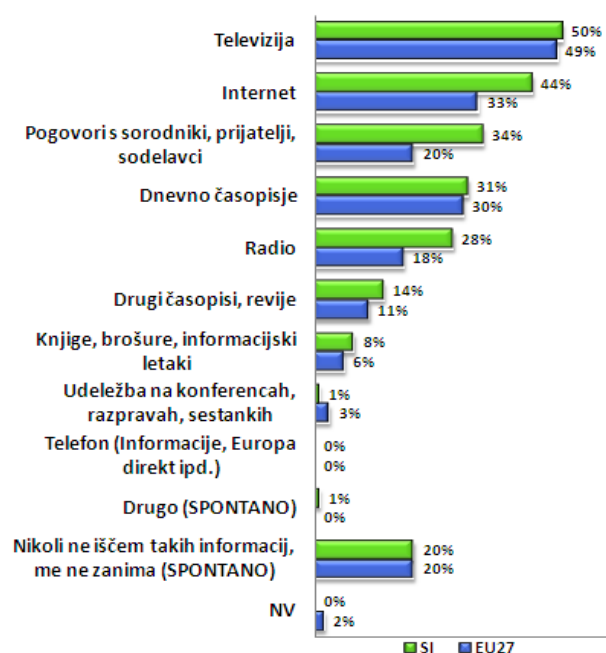
Televizija ostaja glavni vir novic o evropskih in domačih političnih zadevah tako za državljane EU kot tudi za Slovence. TV kot prvi vir informiranja o nacionalnih zadevah navaja 60% Slovencev, skupaj pa kar 85%. Na drugem mestu informiranja o nacionalnih zadevah je radio, ki kot prvi vir služi 7 % Slovencev, skupno pa ga kot vir informiranja uporablja dobra polovica (52% Slovencev). Tisk kot prvi vir novic o nacionalnih zadevah navaja 6%, skupno pa dosega delež 45% Slovencev. Zelo podoben skupni delež dosega internet, ki pa zelo velika skupina vprašanih navaja kot prvi vir – kar 21% -, skupno pa predstavlja vir informacij o nacionalnih zadevah za 43% Slovencev. Po pričakovanjih internet uporabljajo mlajši vprašani, s starostjo pa njegova uporaba upada, medtem ko je pri informiranju s pomočjo radia situacija obratna – delež privrženecv informiranja s pomočjo radia narašča z naraščanjem starosti.

Situacija je podobna v državah Unije, kjer državljani kot vir informiranja o nacionalnih zadevah najprej uporabljajo televizijo (62% kot prvi vir, skupno pa 84%). Na drugem mestu so Evropejci najbolj privrženi tiskanim medijem (12% kot prvi vir, skupaj pa 47%), manj kot Slovenci pa vprašani na ravni EU27 uporabljajo radio (prva navedba 8%, skupaj 31%) in internet kot vir informacij (prva navedba 13%, skupaj 31%).

Zelo podobna situacija kot pri domačih novicah je tudi pri virih informiranja o evropskih političnih zadevah, le da so deleži posameznih medijev nekoliko manjši, delež Slovencev, ki ne iščejo tovrstnih informacij pa nekoliko višji (9%). Na prvem mestu je televizija, ki predstavlja vir informiranja o EU za 82% Slovencev (prva navedba 58%), radio in tisk predstavljata vir informacij za skupno 44% vprašanih (prva navedba za tisk 11%, radio 7%), internet pa je medij informiranja o evropskih političnih zadevah 41% vprašanih (prva navedba 12%, skupno 41%).

Slovenci v povprečju pogosteje kot ostali državljani Evropske unije uporabljajo internet za iskanje informacij o evropskih političnih zadevah, kar nas postavlja v sam vrh seznama držav po rabi interneta v tovrstne namene. Največji delež uporabnikov interneta imajo v Latviji in Islandiji, kjer je takšnih več kot polovica vprašanih (53%), pred Slovenijo po deležu uporabnikov interneta pa so še Estonija (50%), Finska (47%) in Danska (43%).

(QD9) Kadar iščete informacije o Evropski uniji, katere vire uporabite?

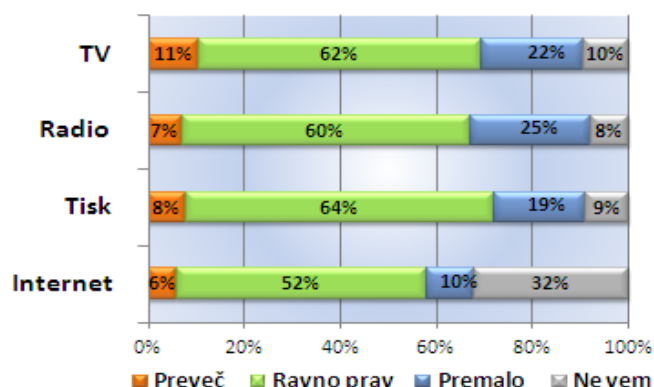
Televizija predstavlja najpomembnejši vir informacij pri načrtnem iskanju informacij o Evropski uniji; poslučuje se ga polovica Slovencev in le odstotno točko manj državljanov EU (49%). Zelo visok delež Slovencev se pri iskanju informacij o EU poslučuje interneta (44%), ki je na drugem mestu med viri tudi na ravni EU27, kjer ga uporablja tretjina vprašanih (33%). Dobra tretjina Slovencev (34%) dobiva informacije o EU iz pogovorov s sorodniki, prijatelji, sodelavci, ki pa so v manjši meri referenčni vir tudi za državljane EU, kjer na ta način informacije dobi 20% vprašanih. Na ravni EU je na tretjem mestu po pomembnosti dnevno časopisje (30%), zelo podoben odstotek vprašanih (31%) iz njega črpa informacije tudi v Sloveniji. Radio je kot vir iskanja informacij o EU pogosteje uporabljan med Slovenci kot v EU (28% Slovencev, 18% v EU), podobno pa velja tudi za druge oblike tiska (drugi časopisi in revije ter knjige, brošure in informacijski letaki). Zelo malo vprašanih dobiva informacije z

udeležbo na konferencah, razpravah ali sestankih (1% Slovencev, 3% Evropejcev), medtem ko je uporaba za to namenjenih telefonskih informacijskih mrež praktično nična tako v Sloveniji kot v EU. Petina vprašanih tako v Sloveniji kot v Evropi informacij o Evropski uniji ne išče oz. jih tematika ne zanima.

V primerjavi s predhodno raziskavo (EB76) so odgovori na vprašanje o iskanjih virih relativno podobni, premik za pet ali več odstotnih točk se je zgodil le pri dveh medijih. Glede na predhodno merjenje je upadel vpliv televizije kot vira za iskanje informacij o EU (za 5 odstotnih točk v Sloveniji in za 8 odstotnih točk v EU), porasel pa je pomen informiranja skozi pogovor z bližnjimi (za 9 odstotnih točk v Sloveniji in 3 odstotne točke na ravni EU).

(QD10) Primernost informiranja domačih medijev o Evropski uniji

Gledano na splošno, ali menite, da slovenska/-e/-i... govori o Evropski uniji preveč, ravno prav ali premalo?

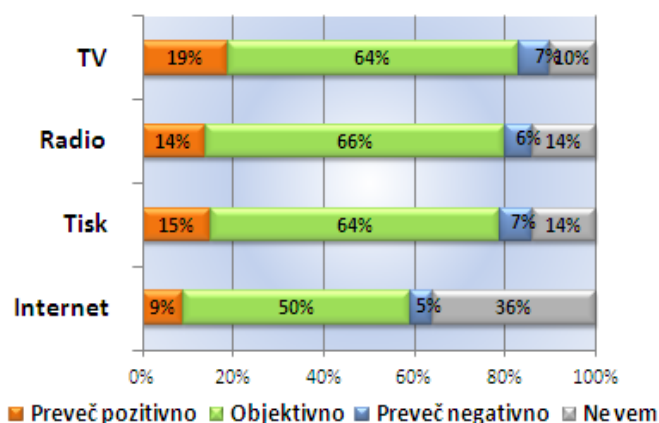

Več kot polovica Slovencev je zadovoljnih s količino informacij, ki jih posamezni domači mediji posredujejo o Evropski uniji. Najustreznejše po mnenju vprašanih o EU poročajo tiskani mediji, saj 64% vprašanih meni, da poročajo »ravno prav«. Visok delež ustreznega poročanja o EU so vprašani podali tudi za televizijo (62%) ter radio (60%). Četrtna vprašanih sicer meni, da radio o Evropski uniji poroča premalo, kar je največji delež med ocenjevanimi mediji. Med nezadovoljnimi s poročanjem o evropskih zadevah je na splošno pogostejše mnenje, da mediji o Evropski uniji poročajo premalo kakor preveč.

Internet kot medij nekoliko odstopa od ostalih »klasičnih« načinov poročanja, saj je z njim zadovoljna polovica vprašanih (52%), hkrati pa skoraj tretjina (32%) ne zna oceniti, kako ustrezno poroča o EU tematikah, bodisi zaradi neuporabe ali ker ne spremljajo tovrstnih vsebin na spletu. Uporabnikov interneta, ki bi bili nezadovoljni z načinom informiranja preko interneta, je manj kot pri ostalih treh medijih.

(QD11) Objektivnost informiranja domačih medijev o Evropski uniji

Ali po vašem mnenju slovenska/-i /-e ... predstavlja Evropsko unijo preveč pozitivno, objektivno ali preveč negativno?

Med Slovenci vlada visoka stopnja zaupanja v posamezne medije, ko gre za poročanje o Evropski uniji, saj vsaj polovica vprašanih verjame v objektivnost medijev. Po mnenju vprašanih najbolj korektne informacije podaja radio, kot objektivnega ga ocenjuje 66% vprašanih. Zelo podobno oceno so Slovenci ocenili tudi TV in tisk, kot objektivna ju ocenjuje 64% vprašanih. Internet kot objektivni ocenjuje polovica vprašanih, ponovno pa je tukaj precejšen delež takšnih, ki interneta kot vira poročanja niso znali oceniti (več kot tretjina - 36%).

(QD13) Spletna družabna omrežja

		■ Se strinjam	■ Se ne strinjam	■ Ne vem	Sprememba od EB76 v SI
Spletna družabna omrežja so sodoben način spremljanja političnih vprašanj	SI	70%	16%	14%	+ 4% se strinjam
	EU27	50%	25%	25%	
Spletna družabna omrežja so dobro orodje za izražanje svojega mnenja o političnih vprašanjih	SI	58%	26%	16%	- 5% se strinjam
	EU27	43%	27%	30%	
Spletna družabna omrežja lahko privabijo ljudi, da se začno zanimati za politična vprašanja	SI	66%	20%	14%	+ 6% se strinjam
	EU27	50%	25%	25%	
Informacijam o političnih vprašanjih iz spletnih družabnih omrežij ni mogoče zaupati	SI	66%	19%	15%	+ 10% se strinjam
	EU27	50%	25%	25%	

V Sloveniji so spletna družabna omrežja v veliki meri sprejeta kot sodoben način spremljanja političnih vprašanj, tako jih namreč vidi 70% Slovencev, to mnenje pa je od prejšnjega merjenja še poraslo (za 4 odstotne točke). Na ravni EU27 je to pojmovanje manj razširjeno, z njim se strinja polovica Evropejcev, četrtnina pa meni nasprotno. Nekoliko manjši delež vprašanih se strinja, da predstavljajo tudi dobro orodje za izražanje svojega mnenja o političnih vprašanjih. Takšnih je 58% Slovencev ter 43% vprašanih na ravni EU. Glede na prejšnje merjenje je ta trditev edina, kjer se je delež pritrdilnih odgovorov v Sloveniji zmanjšal (za 5 odstotnih točk), medtem ko je na ravni EU27 porasel za 3 odstotne točke.

Da lahko spletna družabna omrežja privabijo ljudi, da se začnejo zanimati za politična vprašanja, meni 66% Slovencev, 6 odstotnih točk kot pred letom dni. S tem se strinja tudi polovica (50%) Evropejcev, kar je 3 odstotne točke višja podpora kot pred letom. Večji del Slovencev pa je kljub temu previdnih pri uporabi spletnih družabnih omrežij – da političnim informacijam, ki jih posredujejo, ni mogoče zaupati, meni kar dve tretjini vprašanih. Delež privržencev te trditve je v primerjavi s predhodno raziskavo med vsemi štirimi najbolj porasel, kar za 10 odstotnih točk, enako pa tudi med državljani EU, kjer se z njim strinja polovica vprašanih.

Uporaba spletnih družabnih omrežij je tako med Slovenci postala stalni del spremljanja političnih vprašanj, svojevrstni trend odgovorov pa kaže, da se Slovenci bolj zavedajo tudi možnih negativnih strani tovrstnega informiranja.